

Jednym z gminnych zadań publicznych jest zapewnienie transportu i opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi w czasie przejazdu na trasie dom - szkoła - dom, tj. spełnienie obowiązków gminy wynikających z art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty.

Prześledzenie kierunku zmian art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty wskazuje na stopniowe wprowadzenie regulacji polepszających położenie uczniów z najpoważniejszymi uszczerbkami zdrowotnymi - upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim oraz upośledzonych umysłowo i jednocześnie z innymi niepełnosprawnościami, realizujących obowiązek szkolny i obowiązek nauki w specjalnych placówkach, w tym w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych. Początkowo gmina, w ramach realizacji zadań oświatowych zobowiązana była do zapewnienia takim uczniom bezpłatnego transportu pod opieką do najbliższej placówki. Potem ustawodawca uzupełnił to rozwiązanie wariantową możliwością dowożenia dziecka przez rodziców, refinansowaną przez gminę w zakresie kosztów przejazdu ucznia i opiekuna środkami komunikacji publicznej, nadal jednak tylko do najbliższej placówki. Wreszcie ustawodawca pominął zastrzeżenie, ograniczające obowiązki gminy w wypadku uczniów głęboko upośledzonych i tych, u których upośledzenie sprzężone jest z niepełnosprawnościami, do organizacji dowozu pod opieką jedynie do najbliższego ośrodka. Zrezygnował także z określenia w ustawie zasad zwrotu kosztów dowozu realizowanego przez rodziców lub opiekunów do wydatków na komunikację publiczną ucznia i opiekuna, pozostawiając ustalenie zasad rozliczenia tych kosztów umownym uzgodnieniom pomiędzy gminą a rodzicami dziecka, którzy zapewniają dowożenie i opiekę.

W rezultacie, na gminie ciąży obowiązek zapewnienia uczniowi upośledzonemu w stopniu głębokim, a także takiemu, którego upośledzenie sprzężone jest z innymi niepełnosprawnościami, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego wypełnienie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Przy tym nie musi to być ośrodek położony najbliżej, takie bowiem zastrzeżenie zostało wyeliminowane w wyniku nowelizacji przepisu. Wybór ośrodka nie stanowi uprawnienia gminy, lecz osób, do których należy podejmowanie decyzji w imieniu ucznia w wykonaniu konstytucyjnie gwarantowanego prawa do nauki i wyboru szkoły (art. 70 ust. 1 i 3 Konstytucji). Biorąc jednak pod uwagę ograniczenia, jakie stwarza głębokie upośledzenie, obawy, że wybór rodziców padnie na ośrodek położony daleko i obowiązki gminy w zakresie transportu pod opieką będą w związku z tym szczególnie uciążliwe i kosztowne, należy uznać za nieuzasadnione.

Drugim, alternatywnym obowiązkiem gminy, aktualizującym się, jeśli rodzice ucznia upośledzonego w stopniu głębokim zdecydują się sami zorganizować dziecku odpowiedni dowóz do placówki, jest pokrycie kosztów przejazdu ucznia i jego opiekuna na zasadach ustalonych w umowie zawartej z rodzicami lub opiekunami ucznia. Wybór podmiotu realizującego transport ucznia pozostawiony został uznaniu rodziców w tym znaczeniu, że jeśli podejmą się dowozić ucznia we własnym zakresie, to gmina nie może przeciwstawić się temu rozwiązaniu, nawet gdyby miała zorganizowany transport i opiekę dla innych uczniów w takim samym stanie zdrowia i do tego samego lub bliższego ośrodka.

W uchwale Sądu Najwyższego z 17 lutego 2011 r., III CZP 133/10 Sąd wskazał, że powyższe rozumienie art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty jest wynikiem wykładni zarówno językowej, jak i systemowej i celowościowej, tj. prokonstytucyjnej, ponieważ uzyskany wynik uwzględnia ciężący na władzy publicznej obowiązek udzielania zgodnie z ustawą pomocy osobom niepełnosprawnym w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej. Celom tym nie odpowiadałaby wykładnia ograniczająca prawa przyznane osobom niepełnosprawnym, najczęściej dotkniętym przez los, a

Obowiązki gminy w przedmiocie zapewnienia prawa do nauki uczniom niepełnosprawnym lub upośledzonym

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 27, sierpień 2016 00:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odsłony: 1358

uzasadniona potrzebą ochrony majątkowych interesów gminy. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej (Sejm V kadencji, druk nr 781) przyjęte w art. 17 ust. 3a pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty rozwiązanie było działaniem zamierzonym, a związany z wprowadzonymi zmianami wzrost wydatków ze środków własnych gmin był oszacowany i brany pod uwagę przy uchwalaniu ustawy nowelizującej.

Źródło: [CBOSA](#)